

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 42. Ex doctrina capitibus superioribus demonstrata infertur primò,
nimis laxam videri regulam administrandi Sacramentum Pœnitentiæ,
quam tradit Author libri, cui titulus: Praxis solida, & per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

enim necesse est, ut omnem de penitentia doctrinam expriment Ritualia, quæ ritus & ceremonias præcipue tradunt. Atque, ut bene Doctores Lovanienses in declaratione an. 1701. cui titulus, *Via pax p. 32. est quedam Ritualia, Pastoralia, & Episcoporum Instructiones de operibus preparatoris absolutioni præmittendis mentionem non facerent* (quam tamen ex iis nonnulla faciunt, signanter Instructiones Cardinalium Episcoporum, Deahoffii, Ursini, & Sacramentale Ambrosianum S. Caroli Borromæi, Institutio Christiana Concilii Moguntini, &c.) non tamen sequeretur, illorum sensum esse, quod ea exigi non deberent. Nam multa aut jam ex sacris Litteris, Conciliis, Patribus, vel aliunde nota esse supponunt; aut certe inde petenda relinquunt (v. g. facilis, an difficilis soleat esse peccatorum conversio? Repentina, an tarda? Fierine soleat per opera pœnalitia, an sine illis? Quæ conversionis signa, &c.) Ideoque brevissimè tantum dicere solent, requiri dolorem, vel conversionem. Item absolvi non posse, qui doloris vel conversionis signa non præbent (signa utique, juxta Scripturam, Concilia, & Patres sufficientia) sed quo modo dolor ille acquiri soleat, vel ad conversionem veniri: aut qua signa doloris, vel conversionis sint, non explicant.

768 Non ergo sequitur: quædam Ritualia de operibus preparatoris explicitè mentionem non faciunt: igitur ea non exigunt. Sufficit enim quoddam de iis meminerint implicitè, cum dicunt requiri dolorem & conversionem, item doloris & conversionis signa. Dolorem enim & conversionem, post grandia saltem crimina, juxta Scripturam & Patres, acquiri non solere nisi per opera, eademque doloris & conversionis signa esse, jam aliunde notum supponunt.

CAPUT XLII.

Ex doctrina capitibus superioribus demonstrata inferitur primò, nimis laxam videri regulam administrandi Sacramentum Penitentia, quam tradit Author libri, cui titulus: Praxis solida, & per Ecclesiam communissima, remittendi & retinendi peccata.

769 **L**ibri istius fama publica Authorem facit R. P. Antonium à Burgundia, è Soc. J. S. Th. Lov. Professore. Facit & Joannes Pollenter ad propositionem 66. ab Innoc. XI. damnatam, necnon Author petulantis Libri, cui titulus: *Doctrina non Universitatis Lovaniensis*. In præfatione prioris Libri, Author, ad impartendam licitè absolutionem, extra necessitatem, a. 2. §. 3. & 4. & a. 3. §. 4. n. 305. contentus esse videtur conversione probabili, ita ut hoc ipso quoddam Confessarius probabile aliquid habet motivum de sufficienti dispositione penitentis, ipsum licitè possit absolvere. Unde passim ad hoc sufficere dicit probabile iudicium de sufficienti penitentis dispositione. Cumque nullibi requiratur, ut iudicium istud sit magis probabile, imò ne quidem ut æquè probabile sit, ac oppositum: velle videtur sufficere iudicium minus probabile, & hoc in administratione Sacramenti Penitentia, in qua licitum non est absolutionem impendere super materia dubia.

770 At hoc profectò solidum non est, nec proinde praxim solidam fundare potest, utpote ab Innocentio XI. damnatum proposit. 1. 2. & 3. Tametsi ergo, ad prudenter impendendam absolutionem, necessaria non sit tanta certitudo, quanta extra necessitatem necessaria est, dum materia est sensibilibus; non sufficit tamen probabilitas quæcumque, sed tanta requiritur, ut pro morali habeatur certitudine, eò quod tam magna sit, ut licet subinde tenuis in contrarium probabilitas occurrere queat,

in concursu tamen longè majoris in contrarium probabilitatis, hic & nunc moraliter non videatur attendenda, uti latius explicavi in materia de opinione probabilis: ubi ex Philosopho, Boëtio, Angelico Doctore, aliisque Doctoribus antiquis, ostendi, tantam probabilitatem in moralibus, in quibus haberi nequit omnimoda certitudo, pro morali certitudine reputari.

Verum-enimverò probabilitatem tantam non exigit Author ille, uti nec Carolus ab Assumpcione, qui in Elucidat. circa usum Abiol. in præfat. pag. 3. & c. 1. p. 10. minima (inquit) probabilitas sufficit, ad non leviter credendum quod penitens sit contritus, & ut absolvi possit. Quod quomodò ab Innocentio XI. in dictis propositionibus damnatum non sit, non video.

Sed ad solidam (minimè profectò solidam) praxim Authorem revertamur. Respondens ipse ad argumentum, quo concludebatur, absolutionem consuetudinarius differendam primà vice accusant de peccatis consuetudinis, eo quod utique consuetudinarius passim, primà se accusantes vice, verà tunc contritione caruisse, ex post facto deprehendantur, eò scilicet quod ipsis contritio nullum sortita sit effectum, & non alia consuetudinarius hic contritionis signa det, quam alii passim consuetudinarii. Num. 130. Dico, inquit, 1. falsum esse quod nullum in consuetudinarius passim, primà se vice accusantibus, contritionis effectum possint deprehendere. 2. Ut id verum esset, non idèò iudicari non posset, illos veram tunc contritionem habuisse. Non vices unæ, sed plures iudicium hoc impediunt. 3. Ex eo quod consuetudinarius unus verà caruerit contritione, putandus non est eà carere alius, et si non alia quam prius signa doloris dederit. Quia ex eo quod unus mentitur homo v. g. iudicari non potest, & mentiri alium, similia simili asserentem modo. Ex eo quod plures Mercatores imponant emptoribus, iudicari non potest, quod alius itidem imponat istisem. At si constaret nobis, quod idem hic jam sæpius mentitus sit, sæpius e mentibus impoſuerit; non facile iudicabimus, cum istisem non imponere, dum eodem quo antè semper extremo agit modo.

Hæcine tua illa praxis solida, R. Pater? hæc Confessarios doces, in negotio maximo, unde infinitarum pendet animarum salus? An non tibi metuendum est, ne istas Salvatoris querimonias innoves: *filius huius sæculi prudentiores filius lucis in generatione sua sunt*? Quis non imprudentia & incuria arguet eum, qui tam perfunctoriè secularia negotia pertractaret? Quis, inquam, non imprudentem diceret Mercatorem, qui aureos emptoris nummos, quem esse scit de forte eorum, qui vel adulterinos, vel suspectos obrudere solent, pro sinceris acceptaret, statim atque sincerus emptor esse assereret, absque recurſu ad lapidem Lydium, aliudvè exactæ probationis argumentum? Quis ipsum non irideret, si, tali in casu, hoc uno contentus foret argumento, quod tametsi istius farina homines in ejusmodi rebus esse soleant suspectæ fidei, de hoc individuo homine non constet esse talem, adeoque prudentia permittat bene de ipso præsumere?

Sed, ad amplius detegendam istius Scriptoris infirmam firmitatem, percurramus singula quæ dicit: Potest iudicari (inquit) consuetudinarius, primà se vice de peccatis suæ consuetudinis accusantes, passim habere veram contritionem. Igitur ordinariè statim possunt absolvi. Nihil antecessente isto vacillantius. An consequente sit aliquid dissolutius? cordatorum esto iudicium. An non frequens est, talibus consuetudinarius ad debitam dispositionem aliquid deesse, vel sufficientem utique dolorem, vel propositum tam efficacem, quam requiritur.

fit istius fortis peccatorum infirmitas? Testatur id frequens experientia, fatenturque quamplurimi consuetudinarii, dum Deus illuminat tenebras, convertiturque corda ipsorum. Itaque contralis fortis peccatorum de sufficientis dispositionis defectu probabilis est præsumptio, vel iustus timor, fundatus in iis quæ in similibus frequenter contingunt.

777 Quæro jam primò per quid elidatur præsumptio ista, vel timor, & in quo argumento fundatur prudens præsumptio in contrarium? Ecce tibi argumentum: Ex eo quòd consuetudinarius unus verà careret contritione: imò ex eo quòd eà consuetudinarii, etiam primà vice se acculantes, frequenter careant, putandus non est eà carere alius, etsi non alia quàm prius, imò etsi non alia quàm illi alii, signa doloris dederit. Verum:

776 Quæro secundò quare iste alius putandus non sit eà carere, eò quòd consuetudinarii frequenter eà careant, quia consuetudinarii sunt; quorum conversio difficilis esse solet, & suspecta, nisi ad impetrandam plenam conversionis gratiam præmerint longa pietatis ac pœnitentiæ exercitia? Cur similitum hinc simile non est iudicium, quamdiam aliud hinc & nunc non innuunt circumstantiæ?

777 Quæro tertio cur iste consuetudinarius in individuo magis putandus sit habere sufficientem contritionem, quàm contritionis defectum; cum æquale vel majus sit argumentum istud putandi, quàm illud, attentis iis quæ consuetudinarii acciderent?

778 Quæro quartò solidam istius consequentiæ probationem: Hic consuetudinarius non est putandus carere verà contritione. Igitur prudenter putandus quòd eà non careat, nec fallat scriptum, dum se habere putat, non obstante contrarià de consuetudinarii præsumptione. Istam consequentiam nego esse solidam: quia ad iudicium prudens de una parte contradictionis, non sufficit quòd pro altera contradictionis parte non sit iudicandum: alias prudenter iudicari posset, arenas maris numero esse pares. Aliunde nolum consuetudinarii se dispositum asserentis testimonium, ad prudens istud iudicium minime sufficit, ut sæpius demonstravi. Denique ad prudens hæc in re iudicium non sufficit, quòd fieri possit, hinc in individuo consuetudinarii satis esse contritum: quia à potentia ad actum, legitima non est consequentia. Solent tamen advertaris nostris quibusdæm conscientie esse in usu: Talis vel talis peccator, non obstante consuetudine, vel frequenti facilitate relapsu, potest esse contritus. Ergo prudenter credi potest contritus.

779 Unde ad elidendam vim argumenti, quòd arguimus, consuetudinarii conversionem ordinariè esse difficilem, nec brevi post peccatum tempore perfici solitam, sed post multas colluctationes, & non modicam pœnitentiæ exercitia (quòd supra peremptorie probavimus) & hinc inferimus, consuetudinarios, absque illis, ordinariè non esse etiam primà vice absolvendos. Præterea solidus Author noster, illationem hanc videns esse legitimam, fallitatem antecedentis a. 2. §. 9. evincere conatur, assumendo sibi probandum, quòd a consuetudinarii, brevi post peccatum tempore, contritio vera concipi possit. Quòd cum nullus neget, in vanum ad id probandum argumenta multiplicat: ut pote quæ ad nihil servantur, nisi ad rucum faciendum Lectibus impentis, ut apud impentis triumphare videatur. Sed imbecille argumentum vident periti, si sic arguat: Consuetudinarii conversio momento fieri potest: igitur momento ordinariè fit.

780 In vanum etiam a. 3. sect. 2. §. 1. velut asserionem nostram impugnant, sibi ad probandum assunt, validam esse datam pœnitentiæ absolutio-

nem, etsi de interiore ejus contritione per externa pœnitentiæ opera Sacerdoti non constet. De hoc enim nemo est qui dubitet, quando reverà adest debita interna dispositio. In vanum denique ibidem §. 2. multus est ad probandum, non esse necessarium, ut absolutio ordinariè differatur, donec perfecta sit debita pœnitentia. Neque enim contrarium asserimus, nec asserunt illi quibus hoc imponit: quibus idcirco perperam imponit damnatum dogma Petri de Osma.

781 In vanum denique prædicator ille præterea solidus, praxim ordinariè statim absolvendi consuetudinarios, primà quâ se de consuetudinis suæ peccatis acculant vice, seu etiam praxim absolvendi peccatores, hocipso quòd habetur probabile motivum de sufficienti ipsorum dispositione, vocat non solum praxim solidam; sed & per universam Ecclesiam communissimam, ut, assumpto specioso illo titulo, Confessarii ab opposita deterreantur praxi, tamquam habente contra se sensum & praxim universalis Ecclesiæ, uti præterit a. 2. §. 2. n. 203. Quòd enim hoc falsissimum sit, constat ex dictis cap. præcedenti §. 28. à num. 744. ad 760.

782 Nec certè fundata esse potest ista præteritio, nisi vera sit universalis ista propositio: *Omnia praxis per Ecclesiam communissima, est praxis Ecclesiæ* (nam si non omnis, sed aliqua particularis duntaxat talis sit, contra Dialecticæ regulam inferatur, praxim ordinariè, & statim primà vice absolvendi consuetudinarios esse talem: ex puris enim particularibus nihil sequitur.) Atqui universalem istam propositionem non esse veram, imò certissimè esse falsam, pluribus argumentis ibidem est demonstratum. Sicut & consequentiam istam: *Hæc doctrina, vel praxis est communissima per Ecclesiam* igitur est doctrina, vel praxis Ecclesiæ: in erroris, atque hæretici præceptum ducere, Ecclesiæque probrosam & injuriosam esse.

Non semper ergo faciendum quòd communissimè sit, quòdque multitudo etiam Confessariorum facit. Imò à multitudine recedendum (ait Card. Bona, princip. vit. Christ. p. 2. c. ult.) & cum paucis sanctis & electis vivendum; juxta illud: *Vive cum paucis, si vis regnare cum paucis.*

CAPUT XLIII.

Inferitur secundo, ad fundandum prudens iudicium de dispositione magnorum peccatorum, maxime consuetudinariorum, facileque & cito relabentium, fallacia, insufficientiaque esse plena conversionis signa, quæ proferuntur à Reymackers, Author tempestatis novariensis; alique Juniores: præsertim si non semel ea præstiterint absque ullo promissæ emendationis effectu.

783 Signa illa sunt 1. voluntaria; humilis & dolorosa Confessio; 2. lachrymæ; 3. gemitus; 4. transio pectoris; 5. tristitia vultus; 6. alacris pœnitentiæ impostæ acceptatio. Horum uno, vel altero; docent Confessarium debere esse contentum, ad præterea credendum pœnitentem satis esse contritum; ipsumque proinde absolvendum. Et probant testimoniiis quibusdam Sanctorum, quæ verissima sunt in sensu Sanctorum, quando scilicet signa illa non eliduntur per contraria signa factorum, seu operum: secus quando eliduntur. Porro eliduntur per contraria signa factorum, quando ex post factio apparet, seu non semel apparuit, signa illa non erit, seu non fuisse nisi folia, absque ullo promissæ emendationis fructu. Eò quòd utique consuetudinarii, & recidivi, post præstita non semel signa illa, utique post Confessionem, lachrymas, gemitus, &c. par-